

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlakin-tecavuzu - Set 1

1-) Bu bölümde Cehennem'in varlığının rahmet, adalet ve hikmetle ilişkisi nasıl açıklanır? (20 kelime)

Cehennem, bu sıfatlara aykırı değil;

2-) Masumlara zarar veren bir zalimin cezalandırılması neden merhamet sayılır? (20 kelime)

Çünkü ceza, ezilenlerin hakkını korur

3-) Metinde mutlak inkârcının suçu hangi yönlerden büyük görülür? (25 kelime)

İlâhî isimleri inkâr etmesi, varlıkların şahitliğini

4-) Kâfirin suçu yalnız kendi şahsıyla sınırlı bir hata olarak mı ele alınır, yoksa daha geniş bir sonuç mu doğurur? Açıklayınız. (25 kelime)

Daha geniş bir sonuç doğurur. Çünkü

5-) Metinde “afva kabiliyeti kalmaz” anlamına gelen değerlendirme neye dayanır? (15 kelime)

İşlenen suçun çok

6-) Burada geçen Kur’ân ayeti hangi temel hükme delil olarak kullanılır? (14 kelime)

Şirkin ve Allah’a

7-) Cehennem’e atmamanın “yersiz merhamet” sayılması ne demektir? (16 kelime)

Suçluya gösterilen yanlış bir

8-) “Hadsiz davacılar” ifadesiyle kimler veya neler kastedilir? (15 kelime)

İlâhî isimlerin hukuku,

9-) Metne göre yalnız mahlûkatın hakkı mı söz konusudur, yoksa başka bir yön daha var mıdır? (15 kelime)

Sadece mahlûkatın hakkı

10-) Bölümün ana fikrini bir cümleyle özetleyiniz. (17 kelime)

Büyük inkâr ve zulüm

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 2

1-) İkinci Nükte’de hangi itiraza cevap verilmektedir? (12 kelime)

Cehennem’in varlığının ve

2-) Metinde rahmet kavramı nasıl anlaşılmaktadır? (14 kelime)

Rahmet, sadece suçluya

3-) Verilen hayvan örneği neyi anlatmak için kullanılmıştır? (15 kelime)

Başkalarına zarar veren

4-) Kâfir-i mutlakın işlediği suçlar arasında “şehadetleri yalanlama” ne anlama gelir? (14 kelime)

Varlıkların Allah’ı tanıtan

5-) Mahlukatın “yüksek vazifeleri” ifadesi hangi bağlamda değerlendirilir? (13 kelime)

Varlıkların Allah’ı tesbih

6-) Kâinatın yaratılış gayesine karşı işlenen tecavüz nasıl tarif edilir? (16 kelime)

Allah’ın rububiyetinin görünmesine kullukla

7-) Bu parçaya göre inkâr neden sıradan bir fikir ayrılığı gibi görülmez? (17 kelime)

Çünkü sadece zihnî bir

8-) Metindeki mantığa göre adalet ile merhamet arasında bir çatışma var mıdır? (16 kelime)

Hayır. Doğru yerde uygulanan

9-) “İzzet-i celal ve azamet-i kemal”in Cehennem’i istemesi neyi ifade eder? (16 kelime)

Allah’ın yüce izzet ve

10-) Metinden çıkarılabilecek sonuç nedir? (22 kelime)

Ağır bir küfür, sadece bireysel

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlakin-tecavuzu - Set 3

1-) Bu bölümde kullanılan örneklerin ortak amacı nedir? (15 kelime)

Ceza vermenin her

2-) Binlerce hakkı çiğneyen bir zalimin affedilmesi neden olumsuz görülür? (14 kelime)

Çünkü tek kişiye

3-) Metne göre mutlak küfür hangi üç ana sahada tecavüz sayılabilir? (13 kelime)

İlâhî isimlere karşı,

4-) Varlıkların şahitliğini reddetmek neden onların hukukuna saldırı kabul edilir? (15 kelime)

Çünkü onların taşıdığı

5-) Mahlukatın tesbihkârane vazifesi neden önemlidir? (18 kelime)

Çünkü bu vazife, kâinatın

6-) “Bir nevi tecavüz” ifadesi hangi noktada kullanılır? (15 kelime)

İlâhî rububiyetin tecellisine

7-) Metin, suçun büyüklüğünü belirlerken sadece fiile mi bakıyor, yoksa sonuçlarına da mı bakıyor? (14 kelime)

Sonuçlarına da bakıyor.

8-) Bu bölümde neden “hadsiz davacılar” ifadesi dikkat çekicidir? (13 kelime)

Çünkü cezanın gerekliliğini

9-) Ayetin burada zikredilmesi anlatımı nasıl güçlendirir? (13 kelime)
Verilen hükmün sadece

10-) Metne göre Cehennem'in gerekliliği en kısa nasıl ifade edilebilir?
(13 kelime)
Büyük inkârın doğurduğu

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlakin-tecavuzu - Set 4

1-) İkinci Nükte’de kurulan temel düşünce zinciri nasıl ilerler? (24 kelime)

Önce cezanın bazen merhamet olduğu gösterilir;

2-) Metinde “israfsız, mizanlı hikmet” ifadesi neyi vurgular? (13 kelime)
Allah’ın işlerinde ölçüsüzlük

3-) Zalimi cezalandırmak ile canavarı öldürmek arasında nasıl bir benzerlik kurulmuştur? (18 kelime)
Her ikisinde de zararın

4-) Mutlak inkârcının ilâhî isimlere karşı işlediği suç ne şekilde anlatılır? (9 kelime)
O isimleri

5-) Mevcudatın şehadetini yalanlamanın kâinata bakış açısından anlamı nedir? (10 kelime)
Kâinatın Allah’ı

6-) Mahlukatın tesbihini inkâr etmek neden ciddi bir mesele olarak sunulur? (16 kelime)
Çünkü bu, varlıkların yaratılıştaki

7-) Kâinatın “gaye-i hilkatî” ile Cehennem arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (12 kelime)
Yaratılışın maksadını boşa

8-) Metin, suçluya merhamet gösterilmesini hangi durumda yanlış buluyor? (10 kelime)
Bu merhamet,

9-) Burada Cehennem yalnız ceza yeri olarak mı düşünülüyor? (18 kelime)
Bu parçada ağırlıklı olarak

10-) Bu pasajdan hareketle ilâhî merhametin ölçüsü hakkında ne söylenebilir? (16 kelime)
İlâhî merhamet, haksızlığı görmezden

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 5

1-) Metin, Cehennem'in şiddetli azabını hangi üç ilâhî sıfatla bağdaştırır? (5 kelime)

Rahmet,

2-) Neden bazen bağışlamak iyi değil, kötü bir sonuç doğurabilir? (10 kelime)

Çünkü bağışlama

3-) Kâfir-i mutlakın küfrü sadece inanmamak mıdır, yoksa daha ileri bir şey midir? (14 kelime)

Daha ileri bir

4-) Esmâ-i İlâhiyeye tecavüz ne demektir? (11 kelime)

Allah'ın isimlerinin

5-) Mevcudatın hukukuna tecavüz nasıl meydana gelir? (12 kelime)

Onların Allah'a delil

6-) Mahlukatın tesbihi ve kulluğu neden hukuk kapsamında ele alınmaktadır? (21 kelime)

Çünkü metne göre onların yaratılıştan

7-) Rububiyet tecellisine ubudiyetle karşılık verilmesini reddetmek niçin ağır bir suçtur? (14 kelime)

Çünkü kâinatın asıl

8-) Ayetteki tehdit ile metindeki aklî açıklama arasında nasıl bir ilişki vardır? (18 kelime)

Aklî açıklama suçun neden

9-) “Cehennem’in vücudunu istedikleri gibi” denildiğinde hangi mantık kurulmaktadır? (10 kelime)

Hakları çiğnenenlerin

10-) Bu bölümden alınabilecek ahlâkî ders nedir? (11 kelime)

Gerçek merhamet,

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlakin-tecavuzu - Set 6

1-) Bu pasajda küfür neden yalnızca itikadî bir yanlış olarak bırakılmamıştır? (13 kelime)
Çünkü etkileri Allah'ın

2-) Metnin başındaki örnekler hangi düşünceyi zihne yaklaştırır? (12 kelime)
Büyük zarar verenin

3-) Suçluyu affetmenin “bir tek yolsuz merhamet” olarak nitelenmesi ne anlatır? (12 kelime)
Duyguya dayalı, ölçüsüz

4-) Metne göre kâfir-i mutlak hangi bakımdan kâinat düzenine karşı çıkar? (12 kelime)
Kâinatın Allah'ı gösteren

5-) Varlıkların şahitliği ifadesi neyi düşündürür? (13 kelime)
Evrenin anlamsız değil;

6-) İnsanın ve mahlûkatın Allah'a kullukla karşılık vermesi neden merkezi bir yer tutar? (12 kelime)
Çünkü metinde yaratılışın

7-) Böyle bir suça ceza verilmemesi kime karşı haksızlık olur? (11 kelime)
Hakları çiğnenen

8-) Pasajda ilâhî izzet ve azamet neden son cümlede ayrıca anılmıştır?
(16 kelime)
Çünkü mesele sadece mağdurların

9-) Buradaki anlatım tarzı daha çok hangi yöntemleri birlikte kullanır?
(11 kelime)
Temsil, aklî

10-) Bütün pasajı dikkate alarak kısa bir sonuç yazınız. (18 kelime)
Cehennem, ölçüsüz bir cezalandırma

CEVAP ANAHTARI

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Bu bölümde Cehennem'in varlığının rahmet, adalet ve hikmetle ilişkisi nasıl açıklanır?

Cehennem, bu sıfatlara aykırı değil; bilakis onların gereği olarak gösterilir. Çünkü büyük zulmün cezasız kalması merhamet değil, mazlumlara haksızlık olur.

2-) Masumlara zarar veren bir zalimin cezalandırılması neden merhamet sayılır?

Çünkü ceza, ezilenlerin hakkını korur ve yeni zulümlerin önünü alır. Suçluyu serbest bırakmak ise çok sayıda mağdura karşı acımasızlık olur.

3-) Metinde mutlak inkârcının suçu hangi yönlerden büyük görülür? İlâhî isimleri inkâr etmesi, varlıkların şahitliğini yalanlaması, mahlûkatın kulluk vazifesini değersiz sayması ve yaratılışın temel gayesine karşı çıkması sebebiyle çok ağır bir suç işlemiş sayılır.

4-) Kâfirin suçu yalnız kendi şahsıyla sınırlı bir hata olarak mı ele alınır, yoksa daha geniş bir sonuç mu doğurur? Açıklayınız.

Daha geniş bir sonuç doğurur. Çünkü mesele sadece kişisel bir yanlış değil; Allah'ın isimlerine, kâinatın anlamına ve mahlûkatın hukukuna yönelen kapsamlı bir tecavüz olarak anlatılır.

5-) Metinde "afva kabiliyeti kalmaz" anlamına gelen değerlendirme neye dayanır?

İşlenen suçun çok büyük, çok yönlü ve sayısız hak sahibini ilgilendiren bir zulüm olmasına dayanır.

6-) Burada geçen Kur'ân ayeti hangi temel hükme delil olarak kullanılır? Şirkin ve Allah'a ortak koşmanın bağışlanmayacak kadar ağır bir suç olduğuna delil olarak kullanılır.

7-) Cehennem'e atmamanın "yersiz merhamet" sayılması ne demektir? Suçluya gösterilen yanlış bir acımanın, hakkı çiğnemenin sayısız varlığa karşı daha büyük bir haksızlığa dönüşmesi demektir.

8-) "Hadsiz davacılar" ifadesiyle kimler veya neler kastedilir?

İlâhî isimlerin hukuku, o isimlere delil olan varlıklar ve yaratılıştaki kulluk vazifesini taşıyan mahlûkat kastedilir.

9-) Metne göre yalnız mahlûkatın hakkı mı söz konusudur, yoksa başka

bir yön daha var mıdır?

Sadece mahlûkatın hakkı değil; ilâhî izzet ve kemal de bu meselenin bir parçası olarak zikredilir.

10-) Bölümün ana fikrini bir cümleyle özetleyiniz.

Büyük inkâr ve zulüm karşısında Cehennem'in varlığı, ilâhî rahmet, adalet ve hikmetin zorunlu bir neticesi olarak sunulur.

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 2 - CEVAPLAR

1-) İkinci Nükte’de hangi itiraza cevap verilmektedir?

Cehennem’in varlığının ve ağır azabının ilâhî merhametle bağdaşmadığı yönündeki itiraza cevap verilmektedir.

2-) Metinde rahmet kavramı nasıl anlaşılmaktadır?

Rahmet, sadece suçluya yumuşak davranmak değil; mazlumun hakkını gözetmek ve düzeni korumak şeklinde anlaşılmaktadır.

3-) Verilen hayvan örneği neyi anlatmak için kullanılmıştır?

Başkalarına zarar veren bir varlığın etkisiz hâle getirilmesinin, mağdurlar açısından merhamet olduğunu göstermek için kullanılmıştır.

4-) Kâfir-i mutlakın işlediği suçlar arasında “şehadetleri yalanlama” ne anlama gelir?

Varlıkların Allah’ı tanıtan delil oluşunu reddetmek, onların ortaya koyduğu manayı geçersiz saymak anlamına gelir.

5-) Mahlukatın “yüksek vazifeleri” ifadesi hangi bağlamda değerlendirilir?

Varlıkların Allah’ı tesbih etmeleri ve O’na işaret eden bir görev taşımaları bağlamında değerlendirilir.

6-) Kâinatın yaratılış gayesine karşı işlenen tecavüz nasıl tarif edilir?

Allah’ın rububiyetinin görünmesine kullukla karşılık verilmesini reddetmek ve insanın aynadarlık vazifesini boşa saymak şeklinde tarif edilir.

7-) Bu parçaya göre inkâr neden sıradan bir fikir ayrılığı gibi görülmez?

Çünkü sadece zihnî bir tercih değil; ilâhî düzene, manaya ve haklara yönelen büyük bir haksızlık olarak görülür.

8-) Metindeki mantığa göre adalet ile merhamet arasında bir çatışma var mıdır?

Hayır. Doğru yerde uygulanan ceza, hem adaletin yerini bulması hem de mazlumlara merhamet edilmesi anlamına gelir.

9-) “İzzet-i celal ve azamet-i kemal”in Cehennem’i istemesi neyi ifade eder?

Allah’ın yüce izzet ve kemalinin, böylesine büyük bir inkâr ve saygısızlığın karşılıksız kalmamasını gerektirdiğini ifade eder.

10-) Metinden çıkarılabilecek sonuç nedir?

Ağır bir küfür, sadece bireysel değil kozmik ölçekte sonuçları olan bir suç olarak görüldüğü için, Cehennem'in varlığı ilâhî düzenin bir gereği sayılır.

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Bu bölümde kullanılan örneklerin ortak amacı nedir?

Ceza vermenin her zaman merhametsizlik olmadığını, bazen hakikî merhametin ve adaletin ceza ile gerçekleştiğini göstermek.

2-) Binlerce hakkı çiğneyen bir zalimin affedilmesi neden olumsuz görülür?

Çünkü tek kişiye gösterilen yanlış bir hoşgörü, çok sayıdaki mağdurun hakkını yok saymak olur.

3-) Metne göre mutlak küfür hangi üç ana sahada tecavüz sayılabilir? İlâhî isimlere karşı, varlıkların hukukuna karşı ve kâinatın yaratılış gayesine karşı tecavüz sayılabilir.

4-) Varlıkların şahitliğini reddetmek neden onların hukukuna saldırı kabul edilir?

Çünkü onların taşıdığı anlamı, görevini ve hakikate delil oluşunu inkâr etmek, onları manasızlaştırmak anlamına gelir.

5-) Mahlukatın tesbihkârane vazifesi neden önemlidir?

Çünkü bu vazife, kâinatın boş ve amaçsız olmadığını; her şeyin Allah’a işaret eden bir düzen içinde bulunduğunu gösterir.

6-) “Bir nevi tecavüz” ifadesi hangi noktada kullanılır?

İlâhî rububiyetin tecellisine kullukla karşılık verilmesini yalanlamak ve buna aynalık eden sistemi reddetmek noktasında kullanılır.

7-) Metin, suçun büyüklüğünü belirlerken sadece fiile mi bakıyor, yoksa sonuçlarına da mı bakıyor?

Sonuçlarına da bakıyor. Çünkü suçun etkisi çok sayıda hak sahibine ve yaratılış düzenine uzanıyor.

8-) Bu bölümde neden “hadsiz davacılar” ifadesi dikkat çekicidir?

Çünkü cezanın gerekliliğini yalnız tek bir açıdan değil, sayısız hak sahibi açısından temellendirir.

9-) Ayetin burada zikredilmesi anlatımı nasıl güçlendirir?

Verilen hükmün sadece aklî bir yorum olmadığını, vahyin açık tehdidiyle de desteklendiğini gösterir.

10-) Metne göre Cehennem’in gerekliliği en kısa nasıl ifade edilebilir? Büyük inkârın doğurduğu çok yönlü zulüm sebebiyle, hakkın yerini

bulması için Cehennem gereklidir.

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 4 - CEVAPLAR

1-) İkinci Nükte’de kurulan temel düşünce zinciri nasıl ilerler?

Önce cezanın bazen merhamet olduğu gösterilir; sonra küfrün çok büyük bir zulüm olduğu açıklanır; en sonunda da bu yüzden Cehennem’in gerekli olduğu sonucuna varılır.

2-) Metinde “israfsız, mizanlı hikmet” ifadesi neyi vurgular?

Allah’ın işlerinde ölçüsüzlük ve gereksizlik bulunmadığını, Cehennem’in de hikmetsiz bir uygulama olmadığını vurgular.

3-) Zalimi cezalandırmak ile canavarı öldürmek arasında nasıl bir benzerlik kurulmuştur?

Her ikisinde de zararın önlenmesi ve mağdurların korunması öne çıkarılmış; ceza adalet ve merhametin bir parçası olarak gösterilmiştir.

4-) Mutlak inkârcının ilâhî isimlere karşı işlediği suç ne şekilde anlatılır?

O isimleri kabul etmeyerek onların hakkını çiğnemiş olduğu söylenir.

5-) Mevcudatın şahadetini yalanlamanın kâinata bakış açısından anlamı nedir?

Kâinatın Allah’ı tanıtan anlamlı bir kitap gibi oluşunu reddetmek demektir.

6-) Mahlukatın tesbihini inkâr etmek neden ciddi bir mesele olarak sunulur?

Çünkü bu, varlıkların yaratılıştaki kulluk yönünü yok saymak ve onların yüksek vazifesini değersiz görmek anlamına gelir.

7-) Kâinatın “gaye-i hilkati” ile Cehennem arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Yaratılışın maksadını boşa çıkaran inkârın cezasız bırakılmaması gerektiği söylenerek Cehennem’le ilişki kuruluyor.

8-) Metin, suçluya merhamet gösterilmesini hangi durumda yanlıştır buluyor?

Bu merhamet, mazlumların hakkını çiğniyor ve adaleti bozuyorsa yanlıştır buluyor.

9-) Burada Cehennem yalnız ceza yeri olarak mı düşünülüyor?

Bu parçada ağırlıklı olarak ceza ve adalet yönü öne çıkarılıyor; yani hak sahiplerinin hakkının alınacağı yer olarak düşünülüyor.

10-) Bu pasajdan hareketle ilâhî merhametin ölçüsü hakkında ne söylenebilir?

İlâhî merhamet, haksızlığı görmezden gelen zayıf bir acıma değil; hak ve dengeyi koruyan kuşatıcı bir merhamettir.

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Metin, Cehennem'in şiddetli azabını hangi üç ilâhî sıfatla bağdaştırır?

Rahmet, adalet ve hikmetle bağdaştırır.

2-) Neden bazen bağışlamak iyi değil, kötü bir sonuç doğurabilir?

Çünkü bağışlama yerinde olmazsa suçluyu korur, mağdurları ise sahipsiz bırakır.

3-) Kâfir-i mutlakın küfrü sadece inanmamak mıdır, yoksa daha ileri bir şey midir?

Daha ileri bir şeydir; inkârla birlikte birçok hakkı çiğneyen kapsamlı bir saldırı olarak anlatılır.

4-) Esmâ-i ilâhiyeye tecavüz ne demektir?

Allah'ın isimlerinin gerektirdiği hakikati inkâr etmek ve onların tanınmasını reddetmek demektir.

5-) Mevcudatın hukukuna tecavüz nasıl meydana gelir?

Onların Allah'a delil oluşunu yalanlayarak ve taşıdıkları anlamı yok sayarak meydana gelir.

6-) Mahlukatın tesbihi ve kulluğu neden hukuk kapsamında ele alınmaktadır?

Çünkü metne göre onların yaratılıştan gelen bir görevi ve Allah'a yönelik anlamlı bir yönelişi vardır; bunu inkâr etmek haklarına saldırı sayılır.

7-) Rububiyet tecellisine ubudiyetle karşılık verilmesini reddetmek niçin ağır bir suçtur?

Çünkü kâinatın asıl maksadına karşı çıkmak ve insanın kulluk vazifesini boşa çıkarmak anlamına gelir.

8-) Ayetteki tehdit ile metindeki aklî açıklama arasında nasıl bir ilişki vardır?

Aklî açıklama suçun neden büyük olduğunu gösterir; ayet ise bunun vahiy tarafından da kesin biçimde bildirildiğini ortaya koyar.

9-) "Cehennem'in vücudunu istedikleri gibi" denildiğinde hangi mantık kurulmaktadır?

Hakları çiğnenenlerin adalet talebinin, Cehennem'in varlığını gerekli kıldığı mantığı kurulmaktadır.

10-) Bu bölümnden alınabilecek ahlâkî ders nedir?

Gerçek merhamet, zalimi korumak değil; hakkı savunmak ve zulmü karşılıksız bırakmamaktır.

lisans meyve-risalesi-p48-8-mesele-2-nukte-rahmet-adalet-hikmet-cehennemi-ister-kafir-i-mutlak-in-tecavuzu - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda küfür neden yalnızca itikadî bir yanlış olarak bırakılmamıştır?

Çünkü etkileri Allah'ın isimlerinden mahlûkatın hukukuna kadar yayılan büyük bir zulüm olarak değerlendirilmiştir.

2-) Metnin başındaki örnekler hangi düşünceyi zihne yaklaştırır? Büyük zarar verenin cezalandırılmasının, mazlumlar için hayır ve merhamet olduğunu zihne yaklaştırır.

3-) Suçluyu affetmenin “bir tek yolsuz merhamet” olarak nitelenmesi ne anlatır?

Duyguya dayalı, ölçsüz ve adaleti gözetmeyen bir acımanın doğru merhamet olmadığını anlatır.

4-) Metne göre kâfir-i mutlak hangi bakımdan kâinat düzenine karşı çıkar?

Kâinatın Allah'ı gösteren düzenini, mahlûkatın kulluğunu ve yaratılışın gayesini reddederek karşı çıkar.

5-) Varlıkların şahitliği ifadesi neyi düşündürür?

Evrenin anlamsız değil; Allah'ın varlığına ve isimlerine işaret eden delillerle dolu olduğunu düşündürür.

6-) İnsanın ve mahlûkatın Allah'a kullukla karşılık vermesi neden merkezi bir yer tutar?

Çünkü metinde yaratılışın önemli gayelerinden biri olarak bu karşılık verme hali gösterilir.

7-) Böyle bir suç ceza verilmemesi kime karşı haksızlık olur?

Hakları çiğnenen sayısız varlığa ve ilâhî adaletin gereğine karşı haksızlık olur.

8-) Pasajda ilâhî izzet ve azamet neden son cümlede ayrıca anılmıştır?

Çünkü mesele sadece mağdurların hakkı değil; Allah'ın yüceliğine yönelen büyük saygısızlığın da cezasız kalmaması gerektiği belirtilmektedir.

9-) Buradaki anlatım tarzı daha çok hangi yöntemleri birlikte kullanır?

Temsil, aklî muhakeme, ahlâkî değerlendirme ve ayetle destekleme yöntemlerini birlikte kullanır.

10-) Bütün pasajı dikkate alarak kısa bir sonuç yazınız.

Cehennem, ölçüsüz bir cezalandırma değil; küfrün çok yönlü zulmüne karşı rahmetin, adaletin ve hikmetin gerektirdiği ilâhî bir karşılıktır.